

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор з науково-педагогічної роботи
доцент І.І. Солонинко

« 15 » травня 2023

Факультет медичний №1
кафедра сімейної медицини
Дисципліна лікарська практика в
сімейному відділі поліклініки
Опорна (так, ні)
Адреса: Львів, вул.Чупринки, 62

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
з дисципліни

**ОК44. «ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА В АМБУЛАТОРІЇ
СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ**

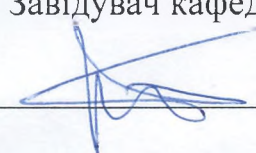
(терапевтичне відділення поліклініки)

підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти

галузь знань 22 Охорона
здоров'я спеціальності 222
«Медицина»

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри
«9» 01, 2023 р.

Протокол № 5 від «9» 01, 2023р.
Завідувач кафедри

 проф. Надашкевич О.Н.

Затверджено
на профільній методичній комісії
«4» 05, 2023 р.

Протокол № 3 від «4» 05, 2023 р.
Голова

 проф. Радченко О.М.

Робоча навчальна програма складена для студентів медичного факультету працівниками кафедри сімейної медицини Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького на основі нового навчального плану та відповідає критеріям Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТНС) завідувачем відділу виробничої практики ЛНМУ імені Данила Галицького доцентом Ярмо Н.Б., професором О.Н. Надашкевичем, доцентами: Кіт З.М., Шалько І. В., Паращук Б.М., асистент: Курляк Н.В.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Є.Я. Склярів – завідувач кафедри терапії №1, медичної діагностики та гематолог і трансфузіології ФПДО ЛМНУ імені Данила Галицького, д.мед.н., професор

А.Я. Базилевич – д.мед.н., професор кафедри пропедевтики внутрішньої медицини №1 ЛНМУ імені Данила Галицького

ВСТУП

Навчальна програма спрямована на якісну підготовку студентів вищих учбових медичних закладів України. Виробнича практика підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти є важливою ланкою у підготовці лікаря і невід'ємною частиною навчального процесу.

При проходженні виробничої практики студент зобов'язаний:

- *до початку проходження виробничої практики одержати від завідувача відділу виробничої практики вищого навчального закладу консультації щодо терміну проходження практики, оформлення документації тощо;*
- *в деканаті отримати скерування в базову установу для проходження практики;*
- *своєчасно прибути на базу практики;*
- *в повному обсязі виконувати всі завдання передбачені програмою практики і вказівками її керівників на циклах;*
- *вивчити та суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки;*
- *виконувати, діючи в лікувальній установі, правила внутрішнього трудового розпорядку;*
- *нести відповідальність за доручену роботу, її результати на рівні зі штатними працівниками;*
- *вести щоденник практики, іншу документацію, яка передбачена програмою практики;*
- *після закінчення циклу («Лікарська практика в сімейному відділенні поліклініки») практики подати керівнику практики від навчального закладу письмовий звіт про виконання всіх завдань, передбачених програмою, заповнений та завізований безпосереднім базовим керівником щоденник;*
- *своєчасно здати диференційований залік з практики.*

Програма складена у відповідності з нормативним документом:

- освітньо-кваліфікаційними характеристиками (ОКХ) і освітньо-професійними програмами (ОПП) підготовки фахівців, галузевих стандартів вищої освіти з напряму галузі знань 22 Охорона здоров'я, спеціальності 222 «Медицина»

Організація навчального процесу здійснюється за Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою (ЄКТНС).

Опис програми «Виробнича практика «Лікарська практика в сімейному відділенні поліклініки»»

Літня лікарська поліклінічна виробнича практика студентів 5-го курсу в обсязі професійних обов'язків лікаря загальної практики – сімейного лікаря проводиться впродовж 1-го тижня в сімейному, відділенні поліклініки. Практична робота студентів складається з щоденної (7 годин 12 хвилин) роботи в поліклініці (участь у амбулаторному прийомі та у наданні медичної допомоги вдома) та 1-го чергування (12 годин) у відділенні невідкладної допомоги.

Головне завдання виробничої практики – це закріплення знань та умінь в умовах майбутньої професійної діяльності, які отримані в процесі вивчення основних теоретичних та клінічних дисциплін.

За час виробничої практики в сімейному відділі поліклініки чи амбулаторії сімейної медицини умовах повинні **вивчити** методи роботи сімейного лікаря та вузьких спеціалістів терапевтичного профілю і **набути практичного досвіду** у таких напрямках майбутньої професійної діяльності:

- *ведення амбулаторно-поліклінічного прийому хворих та здорових;*

- лікування хворих вдома та в денному стаціонарі поліклініки, надання їм невідкладної допомоги;
- ранньої діагностики різних захворювань з використанням всіх доступних в поліклініці методів обстеження;
- динамічне спостереження за населенням з метою виявлення факторів ризику різних захворювань та їх профілактики;
- реабілітації хворих з широким використанням всіх реабілітаційних заходів;
- відбір хворих для санаторно-курортного лікування;
- вирішення питань експертизи тимчасової непрацездатності;
- ведення медичної документації лікарем відповідної спеціальності;
- планування роботи, обліку і аналізу захворюваності та ефективності роботи лікаря;
- пропаганди санітарно-гігієнічних знань та принципів здорового способу життя серед населення.

Кожний студент під час виробничої практики в поліклініці закріплюється за лікарем відповідної спеціальності, проводить разом з лікарем амбулаторний прийом хворих і здорових дорослих.

Під час амбулаторного прийому проводиться опитування, огляд хворих, призначається лікування та оформляється медична документація: рецепти, лікарняні листки, скерування на різні дослідження та консультації спеціалістів, санаторно-курортні карти, посильні листи на МСЕК тощо. Вирішуються питання експертизи непрацездатності.

За необхідності додаткових обстежень хворого в лабораторії, кабінетах функціональної діагностики або рентгенологічного дослідження, проведення консультацій суміжних спеціалістів студент супроводжує хворого та приймає активну участь у проведенні певного дослідження.

Після амбулаторного прийому хворих кожен студент разом з лікарем відвідує 3-4 виклики додому (первинних або повторних). Відвідування проводяться в день поступлення виклику. В амбулаторній карті робиться запис про стан хворого та призначене лікування з позначкою про відвідування хворого вдома.

Під час роботи в поліклініці студент повинен оволодіти принципами диспансерного обслуговування населення. Він приймає участь у відборі пацієнтів для динамічного спостереження за медичними чи соціальними критеріями, проводить динамічне спостереження за хворими та здоровими, що взяті на облік; призначає необхідні лікувальні, профілактичні та реабілітаційні заходи; заповнює документацію, яка використовується при диспансерному обслуговуванні населення. Крім цього, студенти приймають участь у вивченні ефективності диспансеризації на дільниці. З цією метою кожен з них оцінює ступінь охоплення динамічним спостереженням, активність диспансеризації та її ефективність.

У роботі ЛКК студенти приймають участь разом з лікарем: вчать заповнювати посильні листи, освоюють критерії визначення груп інвалідності, положення про експертизу тимчасової непрацездатності та медико-соціальні експертні комісії.

Разом з черговим лікарем по поліклініці студенти надають невідкладну допомогу хворим та потерпілим.

ЄКТНС навчального процесу спонукає студентів систематично вчитися протягом усього курсу «Лікарська практика в сімейному відділенні поліклініки: принципи діяльності й організація роботи лікаря сімейного відділення поліклініки».

Виробнича практика передбачає:

1. вивчення студентами організаційної структури поліклініки та окремих її підрозділів, а також документації МОЗ України, що регламентує її роботу;
2. участь у амбулаторно-поліклінічному хворих і здорових дорослих сімейними лікарями та лікарями - спеціалістами, оволодіння навиками ведення необхідної документації лікарями амбулаторно-поліклінічних закладів;

3. оволодіння правилами проведення динамічного спостереження за хворими та здоровими людьми окремих груп, можливостями надання медичної допомоги в умовах денного та домашнього стаціонару;
4. участь у формуванні основних принципів здорового способу життя щодо профілактики найпоширеніших захворювань серед населення;
5. знання основних проявів, чинників ризику, принципів лікування основних найбільш поширених захворювань з метою їх профілактики, раннього виявлення та своєчасного надання необхідної допомоги.

Рекомендується застосовувати такі засоби діагностики рівня підготовки студентів: комп'ютерні тести, розв'язування ситуаційних задач, структуровані письмові роботи; структурований за процедурою контроль практичних навичок та умінь.

Диференційований залік здійснюється по завершенню вивчення дисципліни.

Оцінка за дисципліну визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки диференційованого заліку (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни.

Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам при засвоєнні кожного залікового кредиту – 200, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 120 балів (60%), за результатами диференційованого заліку – 80 балів (40%).

Поточна навчальна діяльність студентів контролюється у відповідності з конкретними цілями та під час індивідуальної роботи відповідального на базі проведення виробничої практики та викладача університету зі студентами.

Опис навчального плану з дисципліни «Лікарська практика в сімейному відділенні поліклініки» для студентів медичних факультетів

Назва практики	Кількість тижнів	Кількість кредитів/ годин	Рік навчання/ семестр	Вид контролю
Виробнича лікарська практика в сімейному відділенні стаціонару	1	1,5 кредиту/ 45 год(30 - практичні заняття, 15 – самостійна робота)	V курс/ X семестр	Диференційований залік

1. МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета вивчення «Лікарська практика в сімейному відділенні поліклініки»:
кінцеві цілі встановлюються на основі ОПП підготовки лікаря за фахом відповідно до блоку її змістового модулю (професійно-орієнтована фундаментальна підготовка) і є основою для побудови змісту навчальної дисципліни. Опис цілей сформульований через вміння у вигляді цільових завдань (дій). На підставі кінцевих цілей до модулю та змістового модулю сформульовані **конкретні цілі** у вигляді певних умінь (дій), цільових завдань, що забезпечують досягнення кінцевої мети вивчення дисципліни. Кінцеві цілі розташовані на початку програми й передують її змісту, конкретні цілі передують змісту змістового модулю.

1.2. Кінцеві цілі дисципліни

- *Визначення основних принципів надання медичної допомоги на засадах сімейної медицини.*
- *Вивчення основних форм, обов'язків роботи сімейних лікарів.*
- *Вивчення епідеміології, чинників ризику, можливостей профілактики та ранньої діагностики основних найбільш поширених захворювань внутрішніх органів;*
- *Ознайомлення з відповідною документацією по заповненню амбулаторної карти, листка непрацездатності, статистичного талону, скерування на МСЕК, контрольної карти динамічного спостереження тощо.*

1.3. Конкретні цілі:

- *вивчити структуру амбулаторно-поліклінічного закладу, функції його підрозділів, оволодіти основними принципами надання медичної допомоги в амбулаторно-поліклінічних умовах, знати організаційні форми роботи та обов'язки сімейного лікаря;*
- *визначати групи здорових та хворих, що підлягають диспансерному спостереженню, вміти заповнювати відповідну документацію; складати план діагностично-реабілітаційних заходів щодо певної нозології;*
- *знати чинники ризику основних захворювань внутрішніх органів у дітей та дорослих, вміти їх виявляти, інтерпретувати, складати план необхідних профілактичних заходів;*
- *оформляти необхідну документацію на дільниці та лікарів-спеціалістів.*

1.4 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей:**

-інтегральні: здатність розв'язувати складні задачі та практичні проблеми у галузі професійної діяльності 22 “Охорона здоров'я”, що передбачає застосування певних теоретичних знань, умінь, практичних навичок та методів відповідного професійного спрямування;

-загальні: здатність застосовування знань у реальних ситуаціях; проведення досліджень на відповідному рівні; до адаптації та дій в нових ситуаціях, діяльності в автономному і командному режимах, оцінювання та забезпечення якості виконуваних робіт; спілкування державною мовою як усно, так письмово, до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел; виявлення та вирішення проблем; прийняття обґрунтованих рішень, формування базових уявлень, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості, етичних цінностей, важливих етапів вітчизняної історії, спроможності усвідомлення причиннонаслідкових зв'язків розвитку суспільства з використанням їх у професійній і соціальній діяльності на основі; положень

фундаментальних наук, а також діяльності у відповідності із основними безпечними та етичними принципами;

-спеціальні (фахові, предметні): розуміння основних принципів організації допомоги пацієнтам в умовах амбулаторного прийому; клініко-лабораторні та додаткові методи діагностики патології внутрішніх органів; етіологічні, патогенетичні фактори, клінічні прояви та діагностику невідкладних станів; надання першої медичної допомоги.

Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК у формі «Матриці компетентностей».

МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ З

ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА В СІМЕЙНОМУ ВІДДІЛІ ПОЛІКЛІНІКИ

для студентів 5-го курсу в вищих медичних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації галузі знань 22 Охорона здоров'я спеціальностей 222 «Медицина»

Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК4. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.
- ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК7. Здатність працювати в команді.
- ЗК8. Здатність до міжособистісної взаємодії.
- ЗК10. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.
- ЗК11. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК12. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
- ЗК13. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.
- ЗК14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові компетентності спеціальності (ФК)

- ФК1. Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.
- ФК2. Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів в амбулаторних умовах.
- ФК3. Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.
- ФК4. Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні та профілактиці захворювань.
- ФК5. Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні та профілактиці захворювань.
- ФК6. Здатність до визначення принципів та характеру лікування та профілактики захворювань.

- ФК7. Здатність до діагностування невідкладних станів в амбулаторних умовах.
- ФК8. Здатність до визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги на догоспітальному етапі.
- ФК9. Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів.
- ФК10. Здатність до виконання медичних маніпуляцій в умовах поліклініки та амбулаторії сімейної медицини.
- ФК11. Здатність розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.
- ФК13. Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів.
- ФК14. Здатність до планування і проведення профілактичних та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб.
- ФК15. Здатність до проведення експертизи працездатності.
Здатність до ведення медичної документації, в тому числі електронних форм.
- ФК16. Здатність до оцінювання впливу навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції.
- ФК17. Здатність до проведення аналізу діяльності лікаря, підрозділу, закладу охорони здоров'я, забезпечення якості медичної допомоги і підвищення ефективності використання медичних ресурсів.
- ФК18. Здатність до організації та інтеграції надання медичної допомоги населенню та проведення маркетингу медичних послуг.
- ФК19. Здатність до проведення епідеміологічних та медико-статистичних досліджень здоров'я населення; обробки соціальної, економічної та медичної інформації.
- ФК24. Дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами.
- ФК25. Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 4, ПРН 5, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 8, ПРН 9, ПРН 10, ПРН 14, ПРН 15, ПРН 16, ПРН 17, ПРН 18, ПРН 19, ПРН 21, ПРН 22, ПРН 25, ПРН 26, ПРН 27, ПРН 28

Результати навчання:

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна: застосовувати знання у практичних ситуаціях; проявляти навички за професійною тематикою, адаптуватися до нових ситуацій, ефективно працювати як автономно, так і у складі команди; відповідально ставитись до виконуваної роботи з досягненням поставленої мети; використовувати інформаційні і комунікаційні технології для вирішення різних професійних завдань; здійснювати пошук інформації в різних джерелах для розв'язання задач спеціальності, приймати обгрунтовані рішення з оцінюванням їх наслідків, проявляти здатність до публічних, ділових комунікацій; дотримуватися кодексу професійної етики, моральних норм та цінностей, правил етикету, розуміти основні засади охорони праці та безпеки життєдіяльності в сфері професійної діяльності; вміння ставити діагноз, обирати відповідні лікувально-діагностичні маніпуляції, надавати невідкладну допомогу хворим.

Результати навчання для дисципліни: оволодіння основними принципами організації допомоги населенню в амбулаторних умовах, клініко-лабораторними та додатковими методами діагностики патології внутрішніх органів на до стаціонарного етапі; етіологія, патогенез, клініка, діагностика та методи лікування захворювань (в межах навчальної

програми); етіологічні, патогенетичні фактори, клінічні прояви та діагностику невідкладних станів; проведення основних методів загального клінічного обстеження хворого (опитування, огляд, пальпація, аускультация), визначення обсягу додаткових досліджень і аналіз отриманих даних для встановлення попереднього діагнозу; виконання загальних лікарських маніпуляцій; надання необхідної невідкладної допомоги в амбулаторних умовах, ведення медичної документації.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Принципи організації надання планової і невідкладної допомоги в амбулаторних умовах. Прийом хворих. Проведення опитування та фізикального обстеження пацієнтів. Заповнення медичної карти амбулаторного хворого. Визначення об'єму додаткових досліджень, оцінка їх результатів. Встановлення попереднього діагнозу. Визначення тактики подальшого лікування, реабілітації, профілактики. Трудовий прогноз.

1. Проведення лікарського прийому в поліклініці під контролем лікаря загальної практики – сімейного лікаря та оформлення: медичного паспорта дільниці, профільного журналу дільниці, журналу викликів лікаря додому, щомісячного плану роботи лікаря, листка обліку щоденного прийому хворих.
2. Оформлення медичної карти амбулаторного хворого та епікризів.
3. Заповнення статистичних карт для реєстрації заключних (уточнених) діагнозів.
4. Надання лікарської допомоги хворим вдома під контролем лікаря загальної практики – сімейного лікаря.
5. Забезпечення організації домашнього стаціонару, організація проведення необхідних додаткових обстежень, консультацій в домашніх умовах.
6. Надання лікарської допомоги в умовах денного стаціонару поліклініки під контролем лікаря денного стаціонару поліклініки.
7. Ознайомлення з організацією невідкладної допомоги вдома та в амбулаторно-поліклінічних умовах, вивчення правил госпіталізації за терміновою потребою.
8. Оформлення тимчасової непрацездатності, довідки про тимчасову непрацездатність та документів при скеруванні хворого на МСЕ для визначення ступеня втрати працездатності.
9. Виписка рецептів та оформлення рецептів для безкоштовної видачі медикаментів.
10. Вивчення питань динамічного спостереження (облік за нозологіями, проведення планових оглядів хворих, лікування, консультації вузьких спеціалістів).
11. Оформлення контрольної карти динамічного обліку.
12. Оформлено екстрених повідомлень про інфекційних хворих.
13. Ознайомлення з організацією оздоровчих заходів, відновного харчування, санаторно-курортного відбору.
14. Оформлення довідок для потреби санаторно-курортного лікування та санаторно-курортних карт.
15. Чергування під контролем лікаря загальної практики – сімейного лікаря в відділеннях невідкладної допомоги. Принципи невідкладної допомоги на до госпітального етапі.
16. Проведення маніпуляцій: підшкірні, внутрішньом'язові та внутрішньовенні ін'єкції, краплинне вливання ліків з підготовкою систем, постановка банок, гірчичників, зігріваючих компресів, промивання шлунка і стравоходу, фракційне дослідження шлункової секреції, рН-метрія, дуоденальне зондування, очисні та лікувальні клізми, лапароцентез, пункція плевральної порожнини, підготовка хворих до рентгенологічних досліджень шлунка, жовчного міхура, езофагогастроуденоскопії, колоноскопії.
17. Інтерпретація результатів лабораторно-інструментальних досліджень: загального аналізу крові, біохімічного аналізу крові, загального аналізу сечі, результатів проби за Земницьким та Нечипоренком, аналізу калу та копрограми, аналізу харкотиння, аналізу плевральної та асцитичної рідини, аналізу шлункової секреції, жовчі, оцінка функції зовнішнього дихання, ЕКГ, ехокардіографії, фонокардіографії, рентгенографії та

рентгеноскопії органів грудної клітки, шлунково-кишкового тракту, жовчного міхура та нирок, езофагогастроуденоскопії, колоноскопії.

18. Ознайомлення з роботою та вивчення документації, маніпуляцій спеціалізованих кабінетів та відділень поліклініки: ревматологічного, кардіологічного, ендокринологічного, пульмонологічного, гастроентерологічного кабінетів, кабінету щеплень, фізіотерапевтичного відділення, лабораторії, денного та домашнього стаціонарів поліклініки.

Тема 2. Робота в кабінеті функціональної діагностики: оцінка функції зовнішнього дихання, ЕКГ, ехокардіографії, фонокардіографії, рентгенографії та рентгеноскопії органів грудної клітки, шлунково-кишкового тракту, жовчного міхура та нирок, езофагогастроуденоскопії, колоноскопії.

1. Епідеміологія гіпертонічної хвороби та визначення поняття: екзогенні та ендогенні чинники ризику гіпертонічної хвороби, методи активного виявлення, класифікація, стандарти обстеження хворих та їх реабілітація, диспансерне спостереження за людьми з чинниками ризику і хворими, ефективність заходів з первинної та вторинної профілактики гіпертонічної хвороби.

2. Визначення нозологічного поняття, епідеміологія ІХС: методи активного виявлення ранніх проявів ІХС, стандарти обстеження хворих на ІХС, залежно від форми ІХС за Міжнародною класифікацією, диспансерне спостереження хворими із різними клінічними формами ІХС, етапи реабілітації хворих.

3. Епідеміологія ХОЗЛ та визначення поняття, класифікація: екзогенні та ендогенні чинники ризику ХОЗЛ, методи активного виявлення, стандарти обстеження хворих та їх реабілітація,

4. Диспансерне спостереження за людьми з чинниками ризику і хворими.

5. Методи визначення гелікобактер пілорі, їх діагностичне значення: клінічні прояви гелікобактер-асоційованих захворювань – хронічного гастриту та виразкової хвороби,

6. Методи ерадикації гелікобактер пілорі, схеми класичної та альтернативної терапії.

7. Класифікація хронічних хвороб нирок (ХХН): сечовий синдром: інтерпретація змін, покази для інструментальних досліджень, екзогенні та ендогенні чинники ризику розвитку основних захворювань нирок.

Тема 3. Робота у фізіотерапевтичному кабінеті: участь у проведенні – електротерапії постійним током, імпульсними токами низької та звукової частоти, високочастотної електротерапії, магнітотерапії, аероіонотерапії, ультразвукової терапії, процедур тепло- і водолікування тощо.

1. Визначення поняття реабілітація в медицині

2. Основні принципи реабілітації

3. Види реабілітації

4. Етапи реабілітації

5. Чинники (методи) реабілітації

6. Відділення відновного лікування в поліклініці

7. Протипоказання для направлення у відділення відновного лікування

8. Санаторії-профілакторії.

Тема 4. Робота в кабінеті невідкладної допомоги поліклініки: огляд хворого, визначення синдромів та наявності невідкладних станів. Участь у наданні невідкладної допомоги в ургентних ситуаціях: гостра серцева недостатність, гіпертонічний криз, пароксизмальні порушення серцевого ритму, тромбоемболія легеневої артерії, астматичний статус, гостра шлунково-кишкова кровотеча, гостра ниркова недостатність тощо.

1. Клініко-експертна характеристика гіпертонічної хвороби та недостатності кровообігу: методи визначення морфологічних змін та функціональних порушень при ГХ та недостатності кровообігу, показані та протипоказані умови праці при ГХ та недостатності кровообігу, критерії визначення груп інвалідності при ускладненнях ГХ та недостатності кровообігу, шляхи реабілітації хворих, ефективність заходів з первинної та вторинної профілактики гіпертонічної хвороби.

2. Бронхіальна астма: визначення поняття, класифікація, екзогенні та ендогенні чинники ризику БА, методи активного виявлення, стандарти обстеження хворих, диференційна діагностика із іншими хронічними захворюваннями легень, реабілітація хворих на різних етапах, диспансерне спостереження за людьми з чинниками ризику і хворими, ефективність заходів з первинної та вторинної профілактики бронхіальної астми, клініко-експертна характеристика БА, дихальної недостатності, показані та протипоказані умови і види праці, причини і тривалість тимчасової непрацездатності, критерії стійкої втрати працездатності

3. Ускладнення гелікобактер-асоційованих захворювань – хронічного гастриту та виразкової хвороби: профілактика хронічних гастритів та ВХ, клініко-експертна характеристика ВХ, показані та протипоказані умови і види праці, причини і тривалість тимчасової непрацездатності, критерії стійкої втрати працездатності при хворобах оперованого шлунка.

4. Основні ускладнення ХХН, можливості ранньої діагностики: тактика ведення хворих, принципи етіотропної та патогенетичної терапії, первинна та вторинна профілактика захворювань нирок та сечовивідних шляхів.

Тема 5. Залікове заняття, диференційований залік.

3. СТРУКТУРА ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ «ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА В СІМЕЙНОМУ ВІДДІЛЕННІ ПОЛІКЛІНІКИ

№ п/п	Тема практичного заняття	кількість годин
1	Принципи організації надання планової і невідкладної допомоги в амбулаторних умовах. Прийом хворих. Проведення опитування та фізикального обстеження пацієнтів. Заповнення медичної карти амбулаторного хворого. Визначення об'єму додаткових досліджень, оцінка їх результатів. Встановлення попереднього діагнозу. Визначення тактики подальшого лікування, реабілітації, профілактики. Трудовий прогноз	7
2	Робота в кабінеті функціональної діагностики: оцінка функції зовнішнього дихання, ЕКГ, ехокардіографії, фонокардіографії, рентгенографії та рентгеноскопії органів грудної клітки, шлунково-кишкового тракту, жовчного міхура та нирок, езофагогастроуденоскопії, колоноскопії	7
3	Робота у фізіотерапевтичному кабінеті: участь у проведенні – електротерапії постійним током, імпульсними токами низької та звукової частоти, височастотної електротерапії, магнітотерапії, аероіонотерапії, ультразвукової терапії, процедур тепло- і водолікування тощо	7
4	Робота в кабінеті невідкладної допомоги поліклініки: огляд хворого, визначення синдромів та наявності невідкладних станів. Участь у наданні невідкладної допомоги в ургентних ситуаціях: гостра серцева недостатність, гіпертонічний криз, пароксизмальні порушення серцевого ритму, тромбоемболія легеневої артерії, астматичний статус, гостра шлунково-кишкова кровотеча, гостра ниркова недостатність тощо	7
5	Диференційований залік	2
ВСЬОГО:		30

4. ЗМІСТ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

ПЕРЕЛІК ЗНАНЬ, УМІНЬ І НАВИЧОК, ЯКІ МАЄ НАБУТИ СТУДЕНТ ПІД ЧАС ПРАКТИКИ ТА ЇХ ОЦІНЮВАННЯ В БАЛАХ

№ з/п	Назва уміння, практичної навички	Оцінка у балах
1	Проведення лікарського прийому в поліклініці під контролем лікаря загальної практики – сімейного лікаря та оформлення: медичного паспорта дільниці	3-5
2	Оформлення профільного журналу дільниці, журналу викликів лікаря додому листка обліку щоденного прийому хворих.	3-5
3	Оформлення щомісячного плану роботи лікаря	3-5
4	Оформлення медичної карти амбулаторного хворого та епікризів	3-5
5	Заповнення статистичних карт для реєстрації заключних (уточнених) діагнозів	3-5
6	Надання лікарської допомоги хворим вдома під контролем лікаря загальної практики – сімейного лікаря	3-5
7	Проведення організації домашнього стаціонару, та необхідних додаткових обстежень, консультацій в	3-5

	домашніх умовах	
8	Надання лікарської допомоги в умовах денного стаціонару поліклініки під контролем лікаря денного стаціонару поліклініки	3-5
9	Проведення організації невідкладної допомоги вдома та в амбулаторно-поліклінічних умовах, вивчення правил госпіталізації за терміною потребою, оформлено екстрених повідомлень про інфекційних хворих	3-5
10	Оформлення тимчасової непрацездатності, довідки про тимчасову непрацездатність	3-5
11	Оформлення документів при скеруванні хворого на МСЕ (посильний лист) для визначення ступеня втрати працездатності	3-5
12	Виписка рецептів та оформлення рецептів для безкоштовної видачі медикаментів	3-5
13	Ведення динамічного спостереження хворих та інвалідів (облік за нозологіями, проведення планових оглядів хворих, лікування, консультації вузьких спеціалістів)	3-5
14	Оформлення контрольної карти динамічного обліку	3-5
15	Скласти маршрут оздоровчих заходів, відновного харчування, санаторно-курортного відбору при різних захворюваннях	3-5
16	Оформлення довідок для потреби санаторно-курортного лікування та санаторно-курортних карт	
17	Провести під контролем лікаря загальної практики – сімейного лікаря в відділеннях невідкладної допомоги. Вивчити основні заходи (маніпуляції) невідкладної допомоги на до госпітального етапі	3-5
18	Проведення фракційного дослідження шлункової секреції, рН-метрії, дуоденального зондування	3-5
19	Проведення лапароцентезу, пункції плевральної порожнини	3-5
20	Проведення езофагогастродуоденоскопії, колоноскопії	3-5
21	Проведення ультразвукового дослідження органів черевної порожнини	3-5
22	Вдосконалити інтерпретацію результатів лабораторно-інструментальних досліджень: загального аналізу крові, біохімічного аналізу крові, загального аналізу сечі, результатів проби за Земницьким та Нечипоренком, аналізу калу та копрограми, аналізу харкотиння, аналізу плевральної та асцитичної рідини, аналізу шлункової секреції, жовчі	3-5
23	Оцінка функції зовнішнього дихання, ЕКГ, ехокардіографії, фонокардіографії, рентгенографії та рентгеноскопії органів грудної клітки, шлунково-кишкового тракту, жовчного міхура та нирок, езофагогастродуоденоскопії, колоноскопії.	3-5
24	Ведення документації, маніпуляцій спеціалізованих кабінетів та відділень поліклініки: ревматологічного, кардіологічного, ендокринологічного, пульмонологічного, гастроентерологічного кабінетів, кабінету щеплень, фізіотерапевтичного відділення, лабораторії, денного та домашнього стаціонарів поліклініки	3-5

Вміння студентів з практичної підготовки оцінюється за такими критеріями:

«5 балів» - студент бездоганно засвоїв певне вміння та практичний навик, логічно мислить, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем;

«4 бали» - студент добре засвоїв певне вміння та практичний навик, володіє основними аспектами практичної навички та уміння, висловлює свої міркування з тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок при аналізі практичної дії.

«3 бали» - студент, в основному, опанував вміння та практичний навик, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у студента невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ЗАЛІКУ

1. Епідеміологія гіпертонічної хвороби та визначення поняття. Екзогенні та ендогенні чинники ризику гіпертонічної хвороби, методи активного виявлення, класифікація. Стандарти обстеження хворих та їх реабілітація. Динамічне спостереження за людьми з чинниками ризику і хворими. Ефективність заходів з первинної та вторинної профілактики гіпертонічної хвороби.
2. Епідеміологія та профілактика ІХС. Чинники ризику ІХС та їх корекція. Діагностика та лікування різних клінічних форм ІХС в амбулаторних умовах.
3. Клініко-експертна характеристика кардіоваскулярних захворювань.
4. Методи визначення морфологічних змін та функціональних порушень при кардіоваскулярних захворюваннях.
5. Показані та протипоказані умови праці при кардіоваскулярних захворюваннях.
6. Критерії визначення груп інвалідності при кардіоваскулярних захворюваннях.
7. Шляхи реабілітації хворих.
8. Епідеміологія бронхіальна та астми та визначення поняття. Екзогенні та ендогенні чинники ризику БА, методи активного виявлення, класифікація. Стандарти обстеження хворих та їх реабілітація. Динамічне спостереження за людьми з чинниками ризику і хворими. Ефективність заходів з первинної та вторинної профілактики БА.
9. ХОЗЛ: чинники ризику, діагностика, лікування та профілактика.
10. Епідеміологія та первинна профілактика захворювань травного каналу.
11. Клініко-експертна характеристика хронічних захворювань легень. Критерії визначення груп інвалідності. Трудовий прогноз.
12. Гелікобактер пілорі-асоційовані захворювання травного тракту: діагностика, лікування, профілактика.
13. Епідеміологія хронічного гепатиту та визначення поняття. Екзогенні та ендогенні чинники ризику ХГ та ЦП, методи активного виявлення, класифікація. Стандарти обстеження хворих та їх реабілітація. Динамічне спостереження за людьми з чинниками ризику і хворими. Ефективність заходів з первинної та вторинної профілактики ХГ.
14. Хронічний панкреатит та хвороби жовчовивідних шляхів – критерії діагностики, принципи лікування. МСЕ при захворюваннях жовчного міхура та підшлункової залози.
15. Екзо- та ендогенні чинники ризику виникнення захворювань щитоподібної залози, діагностика, профілактика, лікування..
16. Класифікація, діагностика та лікування цукрового діабету різних типів.
17. Алгоритми диференційної діагностики жовтяниць
18. Алгоритми диференційної діагностики при суглобовому синдромі.

Засвоєння дисципліни висвітлюється в такому форматі:

№ з/п	Перелік практичних навичок	Бали	Підпис безпосереднього керівника практики від бази практики
1	Проведення лікарського прийому в поліклініці під контролем лікаря загальної практики – сімейного лікаря та оформлення: медичного паспорта дільниці		
2	Оформлення профільного журналу дільниці, журналу викликів лікаря додому листка обліку щоденного прийому хворих.		
3	Оформлення щомісячного плану роботи лікаря		
4	Оформлення медичної карти амбулаторного хворого та епікризів		
5	Заповнення статистичних карт для реєстрації заключних (уточнених) діагнозів		
6	Надання лікарської допомоги хворим вдома під контролем лікаря загальної практики – сімейного лікаря		
7	Забезпечення організації домашнього стаціонару, організація проведення необхідних додаткових обстежень, консультацій в домашніх умовах		
8	Надання лікарської допомоги в умовах денного стаціонару поліклініки під контролем лікаря денного стаціонару поліклініки		
9	Ознайомлення з організацією невідкладної допомоги вдома та в амбулаторно-поліклінічних умовах, вивчення правил госпіталізації за терміною потребою, оформлено екстрених повідомлень про інфекційних хворих		
10	Оформлення тимчасової непрацездатності, довідки про тимчасову непрацездатність		
11	Оформлення документів при скеруванні хворого на МСЕ (посильний лист) для визначення ступеня втрати працездатності		
12	Виписка рецептів та оформлення рецептів для безкоштовної видачі медикаментів		
13	Вивчення питань динамічного спостереження (облік за нозологіями, проведення планових оглядів хворих, лікування, консультації вузьких спеціалістів)		
14	Оформлення контрольної карти динамічного обліку		
15	Ознайомлення з організацією оздоровчих заходів, відновного харчування, санаторно-курортного відбору		
16	Оформлення довідок для потреби санаторно-курортного лікування та санаторно-курортних карт		
17	Чергування під контролем лікаря загальної практики – сімейного лікаря в відділеннях невідкладної допомоги. Принципи невідкладної		

	допомоги на до госпітальному етапі		
18	Проведення фракційного дослідження шлункової секреції, рН-метрії, дуоденального зондування		
19	Проведення лапароцентезу, пункції плевральної порожнини		
20	Проведення езофагогастродуоденоскопії, колоноскопії		
21	Проведення ультразвукового дослідження органів черевної порожнини		
22	Інтерпретація результатів лабораторно-інструментальних досліджень: загального аналізу крові, біохімічного аналізу крові, загального аналізу сечі, результатів проби за Земницьким та Нечипоренком, аналізу калу та копрограми, аналізу харкотиння, аналізу плевральної та асцитичної рідини, аналізу шлункової секреції, жовчі		
23	Оцінка функції зовнішнього дихання, ЕКГ, ехокардіографії, фонокардіографії, рентгенографії та рентгеноскопії органів грудної клітки, шлунково-кишкового тракту, жовчного міхура та нирок, езофагогастродуоденоскопії, колоноскопії.		
24	Ознайомлення з роботою та вивчення документації, маніпуляцій спеціалізованих кабінетів та відділень поліклініки: ревматологічного, кардіологічного, ендокринологічного, пульмонологічного, гастроентерологічного кабінетів, кабінету щеплень, фізіотерапевтичного відділення, лабораторії, денного та домашнього стаціонарів поліклініки		
	Сума балів за засвоєння практичних навичок		
	Підсумковий контроль практичних навичок	Бали	Підпис керівника практики від університету

Оцінка диференційованого заліку (сума балів за засвоєння практичних навичок та підсумкового контролю практичних навичок)

Оцінка за диференційований залік	Бали	Оцінка	Підпис керівника практики від університету

5. ФОРМИ КОНТРОЛЮ

«Методи контролю» відображають систему оцінювання практики за традиційною (чотирибальною) та 200-бальною шкалою.

Оцінка за практику складається з суми балів за виконання студентом практичних навичок, які перевіряються безпосереднім керівником від бази практики (максимум 120 балів – мінімум 72 бали), та балів за підсумковий контроль, що виставляються при проведенні диференційованого заліку (максимум 80 балів – мінімум 50 балів).

Бали з дисципліни незалежно конвертуються як в шкалу ECTS, так і в 4-бальну шкалу. Бали шкали ECTS у 4-бальну шкалу не конвертуються і навпаки.

Бали студентів, які навчаються за однією спеціальністю, ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10 % студентів
B	Наступні 25 % студентів
C	Наступні 30 % студентів
D	Наступні 25 % студентів
E	Останні 10 % студентів

Бали з практики для студентів, які успішно виконали програму конвертуються у традиційну 4-ри бальну шкалу за абсолютними критеріями:

Бали з дисципліни	Оцінка за 4-ри бальною шкалою
Від 170 до 200 балів	5
Від 140 до 169 балів	4
Від 139 балів до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	3
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	2

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

- 1) Громадське здоров'я у практиці сімейного лікаря: підручник/ Є.Я. Скляров, М.А. Бичков та ін. – Київ: ВСВ «Медицина», 2020, - 288 с.
- 2) Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів / За ред. Д.м.н. проф. Мостового Ю.М. – 28-е вид., доп. і перероб. – Вінниця: ДП «ДКФ», 2021. – 792 с.
- 3) Сімейна медицина: у 3 книгах. Книга 3. Спеціальна частина. Поліпрофільність загальної лікарської практики (підручник) — О.М. Гиріна, Л.М. Пасієшвілі, Л.С. Бабінець, П.А. Бездітко, С.А. Бондар та ін. – Київ: ВСВ «Медицина», 2017, - 680 с.
- 4) Невідкладні стани у практиці терапевта і сімейного лікаря: підручник/ А.В. Єпішина. – Тернопіль.: «Укрмедкнига», 2019. - 380 с.
- 5) Практичний посібник з внутрішньої медицини або кишенькова книжка сімейного лікаря частина 2 для студентів та лікарів /Н.В. Пасечко та ін. В-во «Підручники і посібники», 2020, – 432 с.
- 6) Захворювання органів травлення у сімейній медицині (навчальний посібник) — Л.С. Бабінець, І.О. Боровик, Л.В. Андріюк. – Київ: ВСВ «Медицина», 2021. – 328 с.
- 7) Внутрішні хвороби. Підручник, заснований на принципах доказової медицини 2018/19 / Свінцицький А. та ін. – Київ: "Медицина», 2018. - 1632 с.
- 8) Захворювання органів дихання в сімейній медицині (навчальний посібник) — Л.С. Бабінець, І.О. Боровик, Л.В. Андріюк. – Київ: ВСВ «Медицина», 2019. – 312 с.
- 9) 30 невідкладних станів у терапії / за ред. Мостового Ю.М. – Вінниця: «Державна картографічна фабрика», 2017. – 128 с.
- 10) Актуальні питання медицини невідкладних станів у практиці сімейного лікаря: навчальний посібник для лікарів-інтернів і лікарів- слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти / Ю. В. Вороненко та ін.; за ред. Вороненка Ю.В., Зозулі І.С. ; Нац. мед. акад. післядиплом. освіти ім. П.Л. Шупика, Ін-т сімейн. медицини. - Київ : Заславський А.Ю, 2016. - 122 с.
- 11) Черешнюк Г.С., Черешнюк Л.В. «Організаційні основи загальної практики – сімейної медицини». Посібник – Вінниця: ФОП Данилюк В.Г., 2013. – 184с.
- 12) Чернобровий В.М., Мелащенко С.Г., Ткачук Т.М. Здоров'я, передхвороба, хвороба: медико-соціальні аспекти та оцінка. Фактори ризику, Превентивна медицина(посібник для студентів-випускників, лікарів-інтернів, лікарів загальної практики – сімейної медицини). - Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2013 – 80с.
- 13) Палій І.Г. Заїка С.В., Мелащенко С.Г., Півторак Н.А., Феджага І.В., Миршук Н.М., Чернова І.В. Надання невідкладної допомоги на догоспітальному етапі в практиці сімейного лікаря (посібник для студентів-випускників, лікарів-інтернів, лікарів загальної практики – сімейної медицини). - Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2013 – 155с.
- 14) Поліклінічна справа і сімейний лікар / Є.Я.Скляров, І.О.Мартинюк, Б.Б.Лемішко та ін. – К.: Здоров'я, 2003. – 627с.

Додаткова:

- 1) Актуальні питання медицини катастроф у практиці сімейного лікаря/ Вороненко Ю.В., Шекера О.Г., Роцін Г.Г. та ін., В-во: «Заславський». - 2021, 288 с.
- 2) Актуальні питання внутрішніх хвороб у практиці сімейного лікаря/ Вороненко Ю.В., Шекера О.Г., Хіміон Л.В. и др., В-во: «Заславський». – 2018, 600 с.
- 3) Медицина невідкладних станів: Екстрена (швидка) медична допомога: підручник (ВНЗ IV р. а.) / І.С. Зозуля, В.І. Боброва, Г.Г. Роцін та ін.; за ред. І.С. Зозулі. — 3-є вид., перероб. і допов., Київ: «Медицина». – 2017. - 960 с.

- 4) Догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: навчальний посібник / Л.С. Савка, Л.І. Разінкова, О.І. Коцар, Л.М. Ковальчук, О.В. Кононов. — 4-е видання. Київ: «Медицина». – 2018. – 600 с.
- 5) Актуальні питання радіаційної медицини у практиці сімейного лікаря/ Вороненко Ю.В., Шекера О.Г., Мечев Д.С. и др., В-во: «Заславський». – 2017, 208 с.